

ฉบับที่ 19,669 วันพุธที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2546

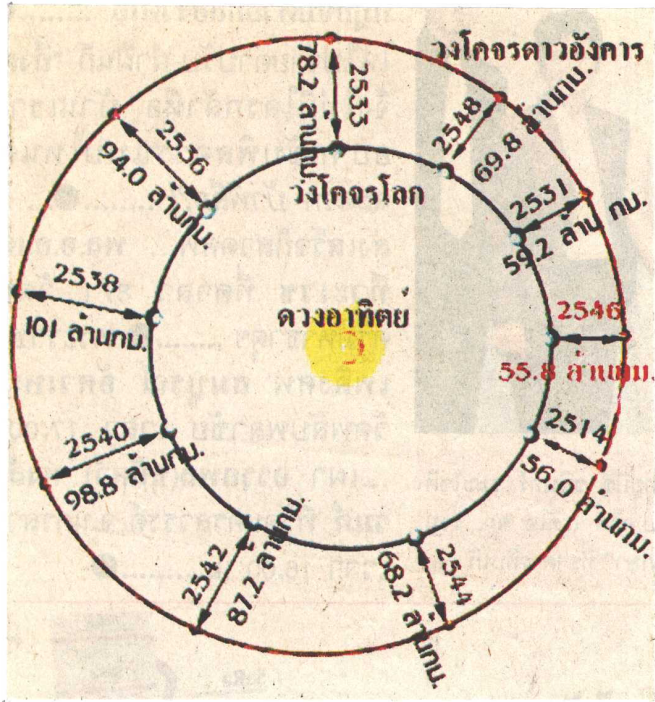

นับ เป็นอีกหนึ่งความพิเศษบนฟากฟ้าที่กำลังสร้างสีสัน ความฮือฮาให้กับนักดูดาวและนักสำรวจดาวทั่ว โลกมากขึ้นทุกขณะ สำหรับปรากฏการณ์ด้าน ดาราศาสตร์ที่ได้รับการกล่าวขาน “ดาวอังคาร โคจรโลก”

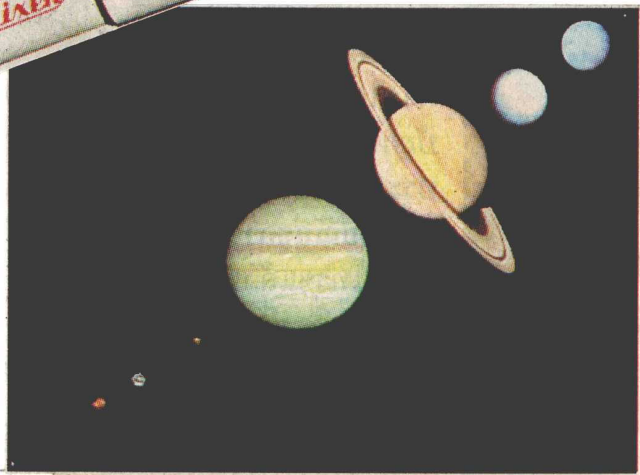
เรียกได้ว่า การโคจรโลกของดาวอังคาร ปีนี้ นับเป็นปีที่พิเศษสุด ๆ เพราะ หากย้อนกลับไป เมื่อปี 57,617 ก่อนคริสต์ศักราช ดาวอังคารเคย

โคจรโลกมากกว่าการเข้าใกล้ในปีที่ผ่านมาแล้ว และ จะเข้าใกล้มากกว่าครั้งนี้เล็กน้อยในปี ค.ศ. 2287 นั้นหมายความว่า โลกและดาวอังคารไม่เคย เข้าใกล้กันมากเท่านี้มาเกือบ 60,000 ปีแล้ว!!

ดาวอังคารนับเป็นดาวเคราะห์ที่นักดาราศาสตร์ให้ความสนใจมากที่สุดมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นหาเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบแห่งความเชื่อที่ว่า เคยมีมนุษย์อาศัยอยู่บนดาวเคราะห์สีแดงดวงนี้มาแล้ว

ดาวอังคารปรากฏอยู่สูงบนท้องฟ้าทางทิศใต้ในเวลาเช้ามืดของช่วงเวลานี้

ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยการมีคุณลักษณะพิเศษคล้ายกับโลกหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น การหมุนรอบตัวเองด้วยเวลา 24 ชั่วโมง 37 นาที 23 วินาที ซึ่งมากกว่าโลกเพียง 37 นาที 23 วินาที ทำให้เวลา 1 วันของดาวอังคารยาวพอ ๆ กับ 1 วันของโลก, การมีระนาบศูนย์สูตรของดาวอังคารเอียงประมาณ 25 องศา กับระนาบทางโคจรรอบดวงอาทิตย์ ซึ่งใกล้เคียงกับโลกที่เป็น 23.5 องศา ทำให้ขั้วเหนือใต้ของดาวอังคารเอียงกับดวงอาทิตย์อย่างสม่ำเสมอ เกิดฤดูกาล 4 ฤดูคล้ายบนโลก

ปรากฏการณ์การโคจรเข้าใกล้โลกที่สุดของดาวอังคารในปี 2546 ซึ่งจะปรากฏให้เห็นชัดเจนในค่ำคืนของวันที่ 27 สิงหาคมที่จะถึงนี้ นับเป็นโอกาสดีที่นักดาราศาสตร์ทั่วโลกจะได้ศึกษาถึงรายละเอียดของดาวอังคารอย่างชัดเจนและใกล้ชิดอีกครั้ง โดยการเข้าใกล้กันของดาวอังคารและโลกครั้งนี้ นักดาราศาสตร์คำนวณไว้ว่า ดาวอังคารจะโคจรอยู่ในระยะห่างจากโลกประมาณ 55.8 ล้านกิโลเมตร เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อปี 2531 หรือราว 15 ปีที่ผ่านมา ปรากฏการณ์เช่นนี้ได้เคยเกิดขึ้นมาแล้ว โดยขณะนั้นระยะห่างของดาวอังคารกับโลกอยู่ที่ 58.7 ล้านกิโลเมตร ในขณะที่หากจะเทียบกับระยะการโคจรที่ไกลกันที่สุดของโลกและดาวอังคารนั้นอยู่ในระยะทางถึง 375 ล้านกิโลเมตร

ช่วงเวลาดูดาวอังคารซึ่งจะปรากฏสว่างที่สุด และใกล้โลกที่สุดในวันที่ 27 สิงหาคมที่จะถึงนี้ อ.ประพีร์ วิราพร นายกสมาคมดาราศาสตร์ไทย กล่าวว่า **นักดูดาวสามารถดูได้ตลอดทั้งคืนด้วยตาเปล่า หรือหากใช้กล้องโทรทรรศน์ก็จะสามารถมองเห็นพื้นผิว และขั้วน้ำแข็งได้อย่างชัดเจน โดยดาวอังคารที่มองเห็นนี้จะมีลักษณะสีแดงสดไม่กะพริบแสง**

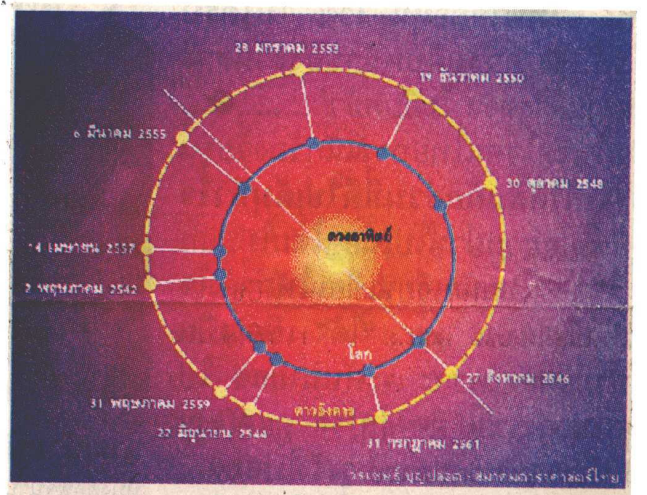
ชัดเจน โดยดาวอังคารที่มองเห็นนี้จะมีลักษณะสีแดงสดไม่กะพริบแสง หากจะดูในช่วงหัวค่ำให้หันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ช่วงกลางดึกจะอยู่สูงบนฟ้าด้านทิศใต้ และในเวลาเช้ามืดใกล้สว่าง จะสามารถมองเห็นดาวอังคารได้ที่ขอบฟ้าด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

สำหรับนักดูดาวที่กลัวว่าจะพลาดโอกาสดูความสวยงามของดาวอังคารอย่างใกล้ชิดในวันที่ 27 สิงหาคม 2546 เพราะในวันนั้นอาจมีก้อนเมฆบดบัง ก็สามารถเฝ้ารอหน้าต่าง หรือออกมายืนกลางแจ้งแหงนหน้าขึ้นมองฟ้าได้แล้วตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เพราะจะเป็นช่วงที่ดาวอังคารโคจรเข้ามาใกล้โลกมากขึ้นทุกขณะ อย่างไรก็ตามหากเกิดเหตุสุดวิสัยไม่สามารถมองเห็นดาวอังคารใกล้โลกอย่างเด่นชัดในปีนี้ เห็นที่ต้องรอไปอีก 15 ปีข้างหน้า โดยนักดาราศาสตร์คำนวณไว้ว่า เราสามารถมองเห็นดาวอังคารด้วยขนาดปรากฏใกล้เคียงกับปีนี้อีกครั้งใน วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2561 โดยระยะห่างของดาวอังคารกับโลกขณะนั้นจะอยู่ที่ 57.5 ล้านกิโลเมตร ซึ่งมากกว่าครั้งนี้เล็กน้อย

แม้จะเป็นเรื่องของปรากฏการณ์แห่งระบบสุริยจักรวาลที่มีความเกี่ยวพันห่างไกลนักกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ แต่สำหรับเรื่องของความน่าสนใจ รวมถึงข้อพิศุจน์ที่ว่าดาวเคราะห์สีแดงดวงนี้ จะกลายเป็นจักรวรรดิใหม่ของมนุษย์โลกหรือไม่ ยังคงเป็นภาระใหญ่ที่ทำให้ทายความสามารถของนักดาราศาสตร์ทั่วโลก

ที่ไม่ใช่เพียงแค่การได้มาซึ่งคำตอบแน่ชัด... แต่นั่นอาจหมายถึง การค้นพบข้อมูลใหม่ ๆ ในการไขปริศนาเรื่องราวของจักรวาลที่ไม่เคยมีใครล่วงรู้มาก่อนได้เป็นผลสำเร็จ.

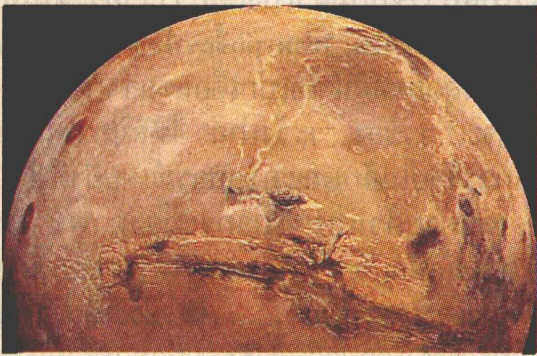
ช่วงเวลาดูดาวอังคารซึ่งจะปรากฏสว่างที่สุด และใกล้โลกที่สุดในวันที่ 27 สิงหาคมที่จะถึงนี้ นักดูดาวสามารถดูได้ตลอดทั้งคืนด้วยตาเปล่า หรือหากใช้กล้องโทรทรรศน์ก็จะสามารถมองเห็นพื้นผิว และขั้วน้ำแข็งได้อย่างชัดเจน โดยดาวอังคารที่มองเห็นนี้จะมีลักษณะสีแดงสดไม่กะพริบแสง

ระยะห่างระหว่างโลกกับดาวอังคารขณะเข้าใกล้กันที่สุด และแต่ละครั้งจะมีค่าแตกต่างกัน

FACE OF THE WORLD

รอบรู้เรื่องดาวอังคาร (Mars)

ดาวอังคาร (Mars) เป็นดาวเคราะห์ดวงที่ 4 ในระบบสุริยะ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณครึ่งหนึ่งของโลก มีระยะห่างจากดวงอาทิตย์ประมาณ 227.94 ล้านกิโลเมตร

ดาวอังคารมีวงโคจรเป็นรูปวงรี ลักษณะพื้นผิวเต็มไปด้วยหลุมบ่อ มีปล่องภูเขาไฟ ลักษณะคล้ายกับหลุมบนดวงจันทร์ และมีร่องรอยการไหลของน้ำมาก่อน จากการสำรวจจากภาพถ่ายของยานมารีเนอร์พบว่า บนผิวดาวอังคารไม่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ไม่พบเทือกเขายาว หรือการระเบิดของภูเขาไฟ

บรรยากาศของดาวอังคารต่างจากบรรยากาศของโลก โดยส่วนใหญ่เป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ถึง 95% มีไนโตรเจน อาร์กอน และออกซิเจนเล็กน้อย มีน้ำอยู่ราว 1 ใน 1,000 ของบรรยากาศโลก สภาพอากาศบนดาวอังคารแปรเปลี่ยนตลอดปี ที่ขั้วทั้งสองของดาวอังคารมีน้ำแข็งตลอดเวลา ส่วนในฤดูหนาว ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จับตัวแข็งขยายพื้นที่กว้างมากขึ้นที่ขั้วทั้งสอง

ดาวอังคารมีบริวาร 2 ดวง ชื่อ โฟบอส กับ ไดมอส พบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2420 เป็นดวงจันทร์ขนาดเล็กพื้นผิวมืดคล้ำ รูปร่างคล้ายมันฝรั่งสันนิษฐานว่า อาจเป็นดาวเคราะห์น้อยที่ถูกดาวอังคารดูดจับไว้

โฟบอส มีขนาดประมาณ 20x28 กิโลเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 22 กิโลเมตร อยู่ห่างจากศูนย์กลางดาวอังคารประมาณ 9,300 กิโลเมตร โคจรรอบดาวอังคารรอบละ 7 ชั่วโมง 39 นาที ซึ่งน้อยกว่าเวลาที่ดาวอังคารหมุนรอบตัวเอง ส่วน ไดมอส เป็นดวงจันทร์ดวงเล็ก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 12 กิโลเมตร อยู่ห่างจากศูนย์กลางดาวอังคารประมาณ 23,400 กิโลเมตร โคจรรอบดาวอังคารรอบละ 30 ชั่วโมง 18 นาที สำหรับคนที่อยู่บนดาวอังคารจะเห็นโฟบอสกับไดมอส เคลื่อนที่สวนกันในห้องฟ้า.